

baarlige Løber, derfor gjorde de det ikke, for at undgaa for store Tab. Naar den ærede Ordfører endvidere vilde kritisere Randers Amtsraad, fordi det skulde have været for vidtgaaende med at give Kommunerne i Amtet Tilladelse til at tegne sig paa Aktier i denne Bane og mente, at den ærede Indenrigsminister paa samme Maade havde været for vidtgaaende overfor Amtsraabene, forekommer det mig ogsaa, at denne Paastand ikke er rigtig. Det forekommer mig ikke, at denne Paastand stemmer med, hvad vi ellers her i Thinget pleier at høre, nemlig Kommunerens Selvfylde. (Berg: Ja, under Statens Tilsyn!). Under Statens Tilsyn, ganske rigtigt. Jeg vil sige, at i eet Punkt er jeg til dels enig med det ærede Mindretals Ordfører (Scavenius), nemlig i, at Staten nu staar frit ligeoverfor denne Sag. Var Banen dengang bleven solgt ved Auktion, vilde Staten, derom er der ingen Tvivl, have tabt sine 807,000 Kr., som den havde sat ind, og Kommunerne vilde ligeledes have tabt. Nu er der dog virkelig Haab om, at vi paa en eller anden Maade ville komme til at redde endel af disse Penge, dels som Følge af bedre Løber, dels ved Rigsdagens Belvillie; thi det vil blive Rigsdagen selv, som i sin Tid vil komme til at vise sin Belvillie i denne Sag. — Jeg vil indrømme det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), at Regjeringen vistnok ijsfor Foraar burde være gaaet til Rigsdagen; men jeg forstaar ikke, hvad han mener med, at Banen aldrig har givet Indtægt, thi det er jo dog klart, at der kommer Penge ind, hver Dag Banen kører. Naar han siger, at den ikke har givet Overskud, saa vil jeg nok vide, hvorledes han vil forklare det. Jeg indrømmer, at Banen ikke kan forrente hele sin Anlægsfum; men hvilken Bane kan i og for sig det? Statens kunne det ikke. Med Hensyn til Forrentningen af Statskassens Laan, tror jeg, at den kan være aldeles sikker paa sine Renter, jeg tror, at Banen i det Mindste er istand til at forrente baade første og anden Prioritet. Naar det ærede Medlem sagde, at vi skulde have benyttet Diebliffet til at kjøbe Banen saa billigt som mulig, det vil sige, vi skulde dengang have ladet Handelsbanken overtage Banen, saa kunde vi have kjøbt den for, hvad vi vilde give, saa tror jeg ingenkunde, at det vilde have været Tilfældet. Jeg tror ikke, at Handelsbanken vilde have været nødt til at lade Banen gaa fra sig for en Bagatel; uagtet det ligger udenfor dens Opgave at drive Sernbaner for sine Penge, havde den nok været istand til at bestyre Banen indtil videre. Jeg vil ikke gjerne have, at det skal staa, som om de to omtalte Bestyrelsesmedlemmer skulde staa som dem, der havde nydt en særlig Naade eller Begunstigelse ved denne Sag. For mig har det altid staaet, som om disse to Mænd, som ind-

gik denne Selvfyldekaution, gjorde det paa et Tidspunkt, hvor de gjorde en Velgjerning mod Banen, som om de derved frelst Banen fra alle-rede under Anlægget at gaa fallit. I og for sig havde de ikke noget Ansvar selv, idet de havde Amtet bag sig, som de kunde kræve; i værste Tilfælde kunde de komme til at optælle 330,000 Kr., men de havde Krav paa Amtet for dem. I og for sig er Amtets Kautionsvæsen ved denne Sag ingen Forandring undergaaet, det er min Opfattelse af Sagen.

Th. Nielsen: Jeg skal ikke komme ind paa Randers—Grenaabanens Historie. Det er nogle Bemærkninger om Livrenteanstalten, som jeg agter at gjøre. Der er ikke stillet noget Endringsforslag i den Henseende, men der findes en Udtalelse angaaende Livrenteanstalten af et Mindretal. Det vil ses, at Livrenteanstaltens Budget iaar er betydelig forandret fra, hvad det tidligere har været. Der findes saaledes under Nr. 9, § 24 en Udgift til Agenter paa 5,000 Kr., og Budgettet er, foranlediget ved denne Post under Nr. 9, ganske forandret. Som det vil erindres, lønnes Livrenteanstaltens Embedsmænd tildels ved Lantidøme eller Andels-Udbytte af selve Anstaltens Overskud. Dette er i og for sig en meget god Tanke, forekommer det mig, og det er ogsaa Grunden til, at den kom ind i Loven af 1870, for at nemlig Anstaltens Embedsmænd skulde have levende Interesse i at fremme dens Udvikling. Nu er Budgettet undergaaet betydelig Forandring ved, at der er optaget 5,000 Kr. til Agenter, idet disse ere holdte borte fra selve Driftsoverskudet; thi $\frac{1}{4}$ af Driftsoverskudet gaar netop til Lantidøme. Men hvis de 5,000 Kr. medtages under Driftsoverskudet, før Lantidømen udredes, vel at mærke, vil det have til Følge, at Embedsmændene faae mindre Løn end, naar Agenterne ikke ansættes, og det vilde selvfølgelig være temmelig meningsløst, at samtidig med at man skafte Anstalten forpøget Arbejde, formindskede man tillige Embedsmændenes Løn. Det kunde til en vis Grad befrægtes, at Anstalten ikke vilde have særlig Interesse i at anbringe disse Agenter rundt omkring i Landet, naar dens Embedsmænd derved fik formindskede Indtægter. Jeg anser denne Post, 5,000 Kr. til Agenter, for meget hensigtsmæssig. Dengang vi gavede Anstalten denne Udvidelse i 1870, var det i Haab om, at den skulde kunne komme til at virke som en temmelig stærk Løstestang i Befolkningen, navnlig for den lavere Klasse, nærmest derved, at der indtegnedes en stor Del Alderdomsforsørgelser og andre Forfiskringer, saa at de paagældende Medborgere kunde sikre enten deres Børn eller sig selv i deres Alderdom eller Dignende. Dette Haab er langtfra gaaet i Opfyldelse i den Maalestok, i hvilken man kunde ønske det; men jeg antager rigtignok tildels, at Skylden ligger deri, at man ikke altid har været